

Onzekere wereldeconomie en overheidsbestedingen

Onzekerheid rondom de raming hangt samen met internationale risico's en onderuitputting van de Nederlandse overheidsbestedingen. Er zijn enkele grote neerwaartse internationale risico's: een sterkere economische terugval in China, nieuwe Amerikaanse importtarieven op auto's en een *no deal Brexit*. Aan de andere kant is in het basispad voor 2019 en 2020 gerekend met onderuitputting bij de Nederlandse overheidsbestedingen. Deze bestedingen kunnen vooral in 2019 hoger uitvallen als de volledige door het kabinet geplande impuls toch gerealiseerd wordt.

Minder wereldhandel en dalende beurskoersen raken de economie. Een groeivertraging van 0,5 à 0,6% per jaar is denkbaar als internationale risico's worden gerealiseerd – zoals een sterkere economische terugval in China, nieuwe Amerikaanse importtarieven op auto's of een *no deal Brexit*. Dergelijke risico's werken door in de handelsgroei, de aandelenkoersen en het vertrouwen.^a Bij 1%-punt lagere relevante wereldhandelsgroei en een 10% lagere beurskoersen in beide jaren verminderen de uitvoer, investeringen en consumptie. Het bbp komt dan lager uit, net als de werkgelegenheid.

Overheidsbestedingen conform de begroting leiden tot meer economische groei in 2019. In de centrale projectie worden niet alle intensiveringen uit het Regeerakkoord gerealiseerd. Mocht dat toch het geval zijn, dan komen de overheidsbestedingen 2,5 mld euro hoger uit in 2019 en 1,0 mld euro in 2020. Dit leidt in 2019 tot extra bbp-groei van 0,3%-punt, maar juist lagere groei in 2020 doordat de impuls in dat jaar kleiner is.

Effecten van: A: lagere wereldhandelsgroei en B: minder onderuitputting in 2019

	A		B	
	Effecten per jaar; mutaties in %-punten			
	2019	2020	2019	2020
Relevante wereldhandel, volume	-1,0	-1,0	0,0	0,0
Consumptie huishoudens, volume	-0,5	-0,8	0,0	0,2
Consumptie overheid, volume	0,0	0,0	0,6	-0,3
Uitvoer goederen en diensten, volume	-0,8	-0,8	0,0	0,0
Bruto binnenlands product, volume	-0,5	-0,6	0,3	-0,1
Werkgelegenheid (gewerkte uren)	-0,2	-0,4	0,1	0,1

(a) Bij 4%-punt lagere Chinese binnenlandse bestedingen daalt de voor Nederland relevante wereldhandel met 0,9% (MEV 2016, [link](#)) en Kireyev, A. en A. Leonidov, 2016, China's Imports Slow down: Spillovers, Spillins, en Spillbacks, IMF Working Paper 16/51 ([link](#)). Amerikaanse invoerheffingen op voertuigen raken de Europese economie met 0,2%-punt; zie Bollen, J. en H. Rojas-Romagosa, 2018, Trade Wars: Economic impacts of US tariff increases and retaliations, An international perspective, CPB Background document ([link](#)).